

MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ŻĠĦAR

ĠUDIKATUR

AVV. DR. GRAZIELLA TANTI LL.B, LL.D.

Udjenza ta' nhar il-Hamis, 10 ta' Lulju, 2025

Avviż tat-Talba numru: 428/2023 GT

MICHAEL DEBONO LIMITED
[REĠ NRU. C-10002]

VERSUS

MILJAN VUKELJA
[K.I. NRU. 0166830(A)]

It-Tribunal;

Ra l-Avviż tat-Talba mressaq nhar is-27 ta' Novembru, 2023¹ fejn is-soċjeta' attriċi talbet li l-konvenut jiġi kkundannat jhallasha s-somma ta' elf, seba' mija, wieħed u sittin Ewro, tnejn u disgħin ċenteżmu (€1,761.92) dovuti minnu lis-soċjeta' attriċi rappreżentanti bilanċ dovut fuq prezz ta' vettura tat-tip Benelli li s-soċjeta' attriċi bieghet u kkonsenjat lilu skont kuntratt ta' *Hire Purchase* tat-2 ta' Lulju, 2019 .

¹ a fol 1 et seq tal-atti proċesswali

Is-soċjeta' attriċi talbet ukoll l-ispejjeż inkluż l-ittra uffiċjali ai termini tal-Artikolu 166A tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta bir-referenza 2518/2023 u tal-Mandat ta' Sekwestru numru 2242/2023, u kif ukoll talbet l-imgħax sad-data tal-pagament effettiv.

Ra d-dokumenti annessi mal-Avviz tat-Talba.

Ra d-digriet tal-Prim Imħallef datat 26 ta' Marzu 2025, fejn il-kawżi preċedentement mismugħa minn dan it-Tribunal li kien presedut minn Dr. Duncan Borg Myatt gew assenjati lil dan it-Tribunal kif issa presedut.²

Ra li għad li debitament notifikat bl-atti ta' dawn il-proċeduri³, il-konvenut naqas milli jippreżenta risposta fit-terminu preskritt mil-liġi għal dan il-għan u lanqas ma deher xi rappreżentant tiegħu (jew difensur għalih) għas-smigh ta' dan il-proċediment.

Ra illi t-Tribunal iddikjara lill-konvenut fi stat ta' Kontumaċja fis-seduta ta' nhar il-Ħamis, 3 ta' April, 2025⁴.

Ra l-kapitolu ppreżentat mis-soċjeta' attriċi fl-istess seduta tat-3 ta' April, 2025, liema kapitolu jinsab a fol. 44 tal-atti proċesswali.

Ra illi l-konvenut naqsas milli jattendi għall-udjenza ta' nhar it-Tlieta, 17 ta' Ġunju, 2025 sabiex iwieġeb għall-imsemmi kapitolu⁵.

² A fol 30 et seq

³ Permezz tal-affissjoni u pubblikazzjoni - ara folder fuq ara ta' fol 20, pubblikazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern vera kopja tinsab a fol 23 u nota preżentata mis-soċjeta' attriċi li tinsab a fol 24 bl-avviż li deher fil-gazzetti lokali waħda bl-Ingliż u l-oħra bil-Malti u kif ukoll kopji tar-riċevuti rigwardanti l-pubblikazzjoni tal-avviżi.

⁴ Verbal a fol 43

⁵ Ara verbal a fol 45

Sema' x-xhieda.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa.

Ra l-atti proċesswali kollha.

Ra illi gie dikjarat illi s-soċjeta' attriċi ma kellhiex provi ulterjuri xi tressaq.

Ra illi t-Talba thalliet għas-sentenza.

Konsiderazzjonijiet tat-Tribunal

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-tal-Att dwar Tribunal għal Talbiet Żgħar [Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta] jgħid li *“Bla ħsara għal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Għandu jiżgura li każ għandu, daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata' sommarjament fl-istess jum tas-smigh tiegħu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta waħda.”*

Illi l-paragrafu (b) tal-Artikolu 13 tal-Att dwar Tribunal għal Talbiet Żgħar [Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta] jgħid illi *“Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-ġudikatur jista' jiddeċiedi l-kawża fin-nuqqas tal-konvenut u tista' ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri għandhom jgħoddu mutatismutandis.”* Illi jidher li dan l-Artikolu jhalli fid-diskrezzjoni tal-ġudikant jekk jiddifferixxix il-kawża għal ġurnata oħra jew le.

Illi dwar dan, fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Ċivili, Inferjuri, Għawdex, fl-ismijiet **“Noel Sultana vs Tony Xerri”**⁶ ingħad illi:

“Magħdud dan, huwa dejjem ta’ rilevanza li jigi denotat f’kazijiet ta’ din ix-xorta illi l-apprezzament tal-pertinenza u ta’ l-influwenza tal-kapitoli tikkostitwixxi valutazzjoni ta’ natura diskrezzjonali riżervata lill-ġudikant fil-mertu. Terġa’ fil-kaz preżenti t-Tribunal adit ma llimitax ruħu biex jiffonda d-deċiżjoni tiegħu merament fuq l-istregwa tal-kapitolu u tal-mankata twegiba għalih imma għadda biex, ġudizjożament, jistharreg fuq il-bażi tal-provi l-oħra in atti jekk it-talba attriċi kienetx fondata, in toto jew in parti. Eżercizzju bħal dan kien ukoll jirrientra fil-poter diskrezzjonali tiegħu li jagħmlu għaliex għalkemm in-nuqqas ta’ twegiba għal kapitolu tagħmel prova posittiva jew argoment indizzjarju ta’ prova, il-valur ta’ din l-istess prova seta’ dejjem jigi mwarrab jekk, fuq l-apprezzament prudenzjali, jinstab li l-oġġett tat-talba mhux suffiċjentement suffragat minn elementi oħra ta’ prova akkwiziti mill-proċess. Ingħad a propożitu mill-Qorti tal-Appell Superjuri illi “għalkemm il-kapitoli jitqiesu konfessati pero’ dan ma jfissirx li l-Qorti kienet obbligata toqgħod fuq il-preżunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma’ kull prova oħra li sa dak l-istadju setgħet kienet diġa’ prodotta quddiem il-Qorti’.”

Fis-sentenza **“G.M.F Precast Limited vs Franmar Limited”**⁷ deċiża mit-Tribunal Għal Talbiet Żgħar diversament presedut ingħad li:

“Għalkemm kontumaci, tali stat silenzjuż ma jfissirx li l-parti konvenuta qed tammetti dak allegat u/jew pretiz mill-parti attriċi, l’għaliex xorta wahda jibqa’ d-dmir ta’ din l-aħhar parti li tipprova l-kaz tagħha sa’ dak il-grad probatorju rikjest mil-Ligi. Fid-duttrina forensi nsibu ritenut illi,

⁶ deċiża fis-seduta tas-7 ta’ Lulju, 2010 - Appell Ċivili - Għawdex Numru. 7/2009/1

⁷ Deċiżjoni mogħtija fl-14 ta’ Lulju 2022, Avviż tat-talba numru 366/2021

“la contumacia vale resistenza, che il contumace tacitamente respinge le domande dello avversario ... il contumace affida al giudice la propria difesa ... questa difesa deve limitarsi ad esaminare se le forme del rito sian rispettate, se l’assunto della parte presente sia fondato in fatto ed in diritto” (Salvatore La Rosa, “Il Contumace nel Giudizio Civile”, Filippo Tropea ed. 1887; §118, p. 175). Mil-lat ta’ guriprudenza domestika, wiehed huwa mistieden jara in re **Giuseppe Gerada v. Salvu Attard** (Appell Kummercjali, 6 ta’ Novembru, 1959); id-decizjoni riportata f’Kollez. Vol XXIX-III-35; il-kawza in re **Id-Direttur tar-Registru Pubbliku v. Ermelina Silos Mendoza et** (Prim’Awla, 16 ta’ Novembru, 2010); id-decizjoni in re **Carmela Zahra armla v. Direttur tax-Xogholijiet Pubblici** (Appell Superjuri, 28 ta’ Frar, 1975; mhux pubblikata); u in re **Awtoritá Ghat-Trasport F’Malta v. Abdi Khadar Qaasim** (Tribunal Ghal Talbiet Zghar, 6 ta’ Novembru, 2017; mhux appellata) li fiha insenjamenti ulterjuri dwar dan is-suggett. Ghalhekk, il-posizzjoni guridika tal-parti mharrka f’dan il-procediment hi meqjusa bhala cahda totali u kategorika tal-allegazzjonijiet kollha vantati kontriha, li jehtiegu jigu debitament pruvati kif imiss.

Fil-konfront ta’ l-imsemmija konvenuta gie prezentant kapitolu mill-attrici fl-appena msemmija udjenza (ara Kapitolu a fol. 16). Dan il-kapitolu gie dikjarat bhala mistqarr fl-udjenza successiva, hekk kif registrat fil-verbal ta’ l-udjenza ta’ l-20 ta’ Gunju, 2022 (a fol. 17). Peress li l-konvenuta naqset milli tirregistra dehera biex twiegeb ghal tali kapitolu, fid-dawl ta’ tali omissjoni, l-istess kien jisthoqqlu jigi emmnut. Ghalhekk dan ghandu jittiehed bhala mistqarr. Kif diga’ maghdud, dan kollu gie debitament puntwalizzat fil-verbal ta’ l-udjenza l-ahhar imsemmija.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta’ principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament previsti u

determinati mil-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [vide Art. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni in re **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi, "din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut." Fl-istess sens ara s-sentenza in re **Stephen Vella et v. Bollicine Limited** (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunx konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizjoni in re **Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et** (Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi....."

Magħdud ma' dan, it-Tribunal iqis ukoll dak li ntqal fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fl-ismijiet **“Borg and Aquilina Ltd Vs John Cuschieri et”**⁸:

*“In-nuqqas ta’ twegiba għall-interrogatorju kostitwit bil-kapitolu, għalkemm għandu valur ta’ ammissjoni tal-fatt dedott, jibqa’ b’danakollu, argoment indizzjarju ta’ prova soggett għall-valutazzjoni ampja tal-provi minn Qorti. Jista’ jagħti l-kaz, allura, illi mill-apprezzament relattiv li jsir dik l-istess prova indizzjarja mhux bilfors tassumi tifsira probatorja għaf-favur ta’ l-attur u kontra l-persuna kapitolata. “Għal tali konkluzjoni l-gudikant għandu jasal biss wara li jkun ivvaluta kull element iehor tal-provi” (**“Giuseppe Wismayer -vs- Giovanni Magro”**, Qorti tal-Kummerc, 24 ta’ Novembru, 1934). Konsiderazzjoni din ri-affermata fid-decizjoni tal-Qorti ta’ l-Appell tat-28 ta’ April 2000 in re: **“James Trapani et -vs- Vincent Cilia”**, u fejn ingħad illi “l-kapitoli jitqiesu konfessati pero’ dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma’ kull prova ohra li sa dak l-istadju setgħet kienet diga` prodotta quddiem il-Qorti” ...”*⁹

It-Tribunal jikkonsidra ulterjorment

Illi skont kif diga’ gie indikat aktar ’il fuq, il-konvenut, għalkemm debitament mgħarraf bl-Avviż tat-Talba u nnotifikat skont il-liġi, naqas li jippreżenta risposta u naqas ukoll li jidher f’xi seduta jew ohra, u għalhekk waqa’ fi stat ta’ Kontumaċja.

⁸ App Ċiv Nru: 287/2008/1 mogħtija nhar il-5 ta’ Marzu 2010

⁹ Il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) kompliet tirrijaferma dawn il-konsiderazzjonijiet anke f’sentenzi ohra fosthom dik fl-ismijiet **“Absolute Services Ltd v. Stefan Darmenia”**, mogħtija fil-11 ta’ Novembru, 2020. Ara wkoll sentenza ta’ dan it-Tribunal, iżda diversament presedut, **“Complex Co. Ltd v. Clive May”**, mogħtija fis-27 ta’ Mejju, 2021.

Stante illi l-konvenut, għalkemm imsejjaħ diversi drabi baqa' ma deherx u lanqas ma ppreżenta risposta fiż-żmien mogħti mil-ligi, ġie dikjarat fi stat ta' kontumaċja.¹⁰ Fil-konfront tal-imsemmi konvenut ġie preżentat kapitolu mis-soċjeta' attriċi fl-udjenza tat-3 ta' April, 2025, li jinsab a fol 44 tal-atti proċesswali. Dan il-kapitolu ġie dikjarat bħala mistqarr fl-udjenza suċċessiva, hekk kif registrat fil-verbal tal-udjenza ta' nhar it-Tlieta, 17 ta' Ġunju, 2025 u dan peress li l-konvenut naqas milli jirreġistra dehra biex iwieġeb għal tali kapitolu. Fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kapitolu kien jisthoqqlu jiġi emmnut. Għalhekk dan għandu jittiehed bħala mistqarr. Dan kollu ġie debitament puntwalizzat fil-verbal tal-udjenza imsemmija.

Illi it-Tribunal xorta waħda jehtieg jevalwa l-provi kollha prodotti, u huwa obligat li janalizzà din l-ammissjoni flimkien ma' kull prova oħra u dana anke fid-dawl tal-ġurisprudenza kollha fuq kwotata. Għalhekk it-Tribunal sejjer jagħmel analizi tal-atti proċesswali kollha tal-każ odjern u dan sabiex eventwalment jiġi determinat jekk permezz tal-provi mressqa mis-soċjeta' attriċi, it-talba tal-istess soċjeta' attriċi għandhiex tiġi milqugħa.

Flimkien mal-Avviż tat-Talba, is-soċjeta' attriċi preżentat kuntratt (*Hire purchase agreement*) datat 2 ta' Lulju, 2019 immarkat bħala **Dokument MDL1**, u ratizazzjoni mmarkata bħala **Dokument MDL2** li jindika li l-konvenut huwa debitur tas-soċjeta' attriċi fl-ammont ta' elf, seba' mija, wieħed u sittin Ewro, tnejn u disgħin ċenteżmu (€1,761.92).

Illi t-Tribunal ra li fis-seduta ta' nhar it-Tlieta, 17 ta' Ġunju, 2025 xehdet l-Avukat **Dr. Petra Grima** debitament awtorizzata sabiex tirrapreżenta

¹⁰ Verbal tas-seduta tat-3 ta' April, 2025 li jinsab a fol 43

lis-soċjeta' attriċi li bil-ġurament mogħti lilha ddikjarat li l-ammont mitlub ta' elf, seba' mija, wieħed u sittin Ewro, tnejn u disgħin ċenteżmu (€1,761.92) għadu dovut kollu mill-konvenut lis-soċjeta' attriċi u li sa dak in-nhar tas-seduta ma ġie mħallas l-ebda ħlas akkont minn tali somma mitluba. In sostenn ta' dan, hija ppreżentat rendikont mmarkat bħala **Dok PG1** li jikkonferma li l-ammont dovut hu dak ta' elf, seba' mija, wieħed u sittin Ewro, tnejn u disgħin ċenteżmu (€1,761.92), u kif ukoll kopja tal-ittra uffiċjali *ai termini* tal-artikolu 166A tal-Kap 12 bin-numru 2518/2023 immarkata bħala **Dok PG2**, u kopja tal-Mandat ta' Sekwestru numru 2242/2023 immarkat bħala **Dok PG3**.¹¹

Illi kif diga' ngħad il-kapitolu jisthoqq li jkun emmnut u għalhekk għandu jittiehed bħala mistqarr.

Ulterjorment it-talba tinsab ikkonfermata wkoll mix-xhieda tal-avukat Dr. Petra Grima u d-dokumenti preżentati waqt l-istess xhieda, u kif ukoll mill-kuntratt ta' *Hire purchase* u r-ratizzazzjoni annessi mal-Avviż tat-Talba.

Għalhekk, fid-dawl tal-provi indikati hawn fuq li ġew imressqa mis-soċjeta' attriċi, it-Tribunal huwa sodisfatt li t-talba tas-soċjeta' attriċi ġiet sodisfaċentement ippruvata u timmerita akkoljiment. Tali provi ma ġew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, wara li eżamina bir-reqqa l-istess fil-kwadru probatorju intier, ma jiddubitax mill-veraċità u r-rilevanza tagħhom.

¹¹ Dokumenti jinsabu a fol 47 et sek tal-atti proċesswali

Decide

Ghaldaqstant, it-Tribunal jaqta' u jiddeċiedi din il-kawża billi jilqa' t-talba tas-soċjeta' attriċi u konsegwentement jikkundanna lill-konvenut iħallas lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' elf, seba' mija, wieħed u sittin Ewro, tnejn u disgħin ċenteżmu (€1,761.92), bl-imghax li għandu jiġi kkalkulat b'rata mhux oghla mir-rata massima permessa skont il-ligi, dekorribbli mis-27 ta' Novembru, 2023, sad-data tal-pagament effettiv.

L-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma' dawn il-proċeduri, inkluz dawk tal-Ittra Uffiċjali *ai termini* tal-Artikolu 166A tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta(bin-numru 2518/2023), u tal-Mandat ta' Sekwestru (numru 2242/2023) jiħallsu unikament mill-konvenut.

ft. AVV. DR. GRAZIELLA TANTI
Ġudikatur

ft. Adrian Pace
Deputat Registratur